

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1993-1994

15 FEVRIER 1994

**Poursuites à charge d'un membre
du Sénat**

**RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. LALLEMAND**

La Commission de la Justice a examiné, lors de ses réunions des 2 et 15 février 1994, la demande de levée de l'immunité parlementaire d'un sénateur.

I. ANTECEDENTS

Par lettre du 15 octobre 1992, adressée au président du Sénat, le procureur général près la cour d'appel d'Anvers a, conformément à l'article 45, alinéa premier, de la Constitution, formulé une première demande de levée d'immunité à l'égard du parlementaire concerné (1).

Selon le ministère public, cette demande devait permettre de prendre à l'égard de ce sénateur, en sa

(1) Voir à cet égard le premier rapport de la Commission, daté du 9 décembre 1992: Doc. Sénat, n° 596 (1992-1993).

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. Lallemand, président-rapporteur, Arts, Barzin, Borin, Mmes Cahay-André, Delcourt-Pêtre, MM. Erdman, Goovaerts, Loones, Lozie, Mme Maximus, MM. Mouton, Pataer, Vaes, Van Belle, Vandenberghe et Mme Verhoeven.

2. Membres suppléants: MM. Dighneef, Leroy et Seeuws.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1993-1994

15 FEBRUARI 1994

**Vervolging van een lid
van de Senaat**

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER LALLEMAND**

De Commissie voor de Justitie heeft tijdens haar vergaderingen van 2 en 15 februari 1994 het verzoek tot opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een senator besproken.

I. VOORGESCHIEDENIS

Bij brief van 15 oktober 1992 gericht aan de voorzitter van de Senaat, heeft de procureur-generaal bij het hof van beroep van Antwerpen, overeenkomstig artikel 45, eerste lid, van de Grondwet, een eerste maal gevraagd dat de parlementaire onschendbaarheid van de betrokken senator zou worden opgeheven (1).

Volgens het openbaar ministerie kon daardoor tegen deze senator, in zijn hoedanigheid van bedrijfs-

(1) Zie in dit verband het eerste verslag van de Commissie van 9 december 1992: Gedr. St. Senaat, nr. 596 (1992-1993).

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren Lallemand, voorzitter-rapporteur, Arts, Barzin, Borin, de dames Cahay-André, Delcourt-Pêtre, de heren Erdman, Goovaerts, Loones, Lozie, mevr. Maximus, de heren Mouton, Pataer, Vaes, Van Belle, Vandenberghe en mevr. Verhoeven.

2. Plaatsvervangers: de heren Dighneef, Leroy en Seeuws.

qualité de dirigeant d'une société, des réquisitions de mise en prévention dans le cadre d'une instruction judiciaire en cours à charge d'un sieur S.

Ce dernier est suspecté d'avoir mis sur pied, par le truchement d'une société dont il est le dirigeant, un système de fausses factures, où des prestations fictives auraient été portées en compte à plus de 40 firmes — dont celle dirigée par le sénateur concerné.

Les montants ainsi facturés auraient été payés par les firmes en question, mais leur auraient ensuite été restitués clandestinement, le plus souvent sous déduction d'un pourcentage destiné à rétribuer les services du sieur S. et de sa société.

Le dossier répressif communiqué à la Commission contenait notamment plusieurs chèques au porteur émis par la société de S., et apparemment destinés à effectuer un remboursement occulte.

Au dos de ces chèques figurent des mentions abrégées pouvant être interprétées comme se référant au sénateur concerné, ou à sa société.

Cependant, aucune pièce ou audition figurant au dossier ne permettait d'incriminer ce sénateur à titre personnel, à l'exception d'un procès-verbal d'interrogatoire de S.

Selon ce dernier, qui traitait avec un directeur de l'entreprise, le sénateur aurait été au courant des pratiques frauduleuses reprochées à sa société, notamment parce qu'il aurait assisté à un entretien entre S. et ce directeur, au cours duquel il aurait été question de la mise sur pied du système de fausses facturations.

Après avoir pris connaissance de l'ensemble des pièces communiquées, la Commission avait estimé que les faits imputés n'étaient pas étayés par des éléments concordants et qu'en l'état de l'instruction, la demande adressée au Sénat n'était pas fondée sur des indices suffisants de l'existence des faits imputés.

Dans son premier rapport, la Commission ajoutait:

« Dans les circonstances de la cause, elle estime toutefois que les autorités judiciaires doivent être mises à même d'interroger le sénateur dont la levée d'immunité a été postulée et de le confronter avec tout tiers.

(...)

leider, vervolging worden ingesteld om hem te betrekken in een gerechtelijk onderzoek dat tegen de heer S. loopt.

Deze laatste wordt ervan verdacht, via een bedrijf waarvan hij de leiding heeft, een systeem van valse facturen te hebben opgezet, waarbij fictieve prestaties zouden zijn aangerekend aan meer dan 40 firma's, waaronder die welke door de betrokken senator wordt geleid.

De aldus gefactureerde bedragen zouden zijn betaald door de betreffende firma's, maar zouden hun vervolgens clandestien zijn teruggegeven, meestal met aftrek van een percentage bestemd om de diensten van de heer S. en van zijn bedrijf te vergoeden.

Het strafdossier dat aan de Commissie is voorgelegd, bevatte met name verscheidene cheques aan toonder uitgeschreven door het bedrijf van S. en klaarblijkelijk bedoeld als verborgen terugbetaling.

Op de rugzijde van deze cheques staan afgekorte vermeldingen die kunnen worden geïnterpreteerd als een verwijzing naar de betrokken senator of diens bedrijf.

Geen enkel stuk of verhoor in het dossier maakte het evenwel mogelijk deze senator persoonlijk aan te klagen, met uitzondering van een proces-verbaal van een verhoor van S.

Volgens deze laatste, die onderhandelde met een directeur van het bedrijf, zou de senator op de hoogte geweest zijn van de bedrieglijke praktijken die aan zijn bedrijf ten laste worden gelegd omdat hij met name aanwezig zou zijn geweest bij een onderhoud tussen S. en die directeur, tijdens hetwelk sprake zou zijn geweest van het opzetten van het systeem van valse facturen.

Na kennis te hebben genomen van alle overgezonden stukken, was de Commissie van oordeel dat de beweerde feiten niet werden gestaafd door daarmee overeenstemmende gegevens en dat, bij de toenmalige stand van het onderzoek, het aan de Senaat gerichte verzoek niet gegrond was op voldoende aanwijzingen dat de beweerde feiten werden gepleegd.

In zijn eerste verslag voegde de Commissie er nog aan toe:

« Gelet op de omstandigheden van de zaak, is zij van oordeel dat de rechterlijke instanties in staat moeten worden gesteld de senator ten aanzien van wie de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid werd gevraagd, te ondervragen en hem met derden te confronteren.

(...)

Après l'accomplissement de nouveaux devoirs, les autorités judiciaires pourront apprécier s'il existe des charges et des indices suffisants, et qui justifieraient une demande complémentaire.» (1)

II. DEMANDE NOUVELLE DU PARQUET

L'instruction judiciaire s'est poursuivie, notamment par l'audition et la confrontation du sénateur intéressé et de diverses personnes concernées par les faits de la cause.

Par une lettre du 18 juin 1993, le parquet général d'Anvers a informé le président du Sénat de ce que le procureur du Roi d'Anvers sollicitait une nouvelle fois, sur la base de l'article 45, alinéa premier, de la Constitution, l'autorisation d'engager des poursuites à charge de ce sénateur: ce magistrat estime, après l'accomplissement de devoirs complémentaires, qu'il existe des charges suffisantes pour requérir son renvoi devant les juridictions.

Le dossier transmis au Sénat en annexe à la lettre du 18 juin 1993 comporte deux parties:

1) Le rapport du procureur du Roi d'Anvers, daté du 14 juin 1993: ce rapport se limite aux faits concernant le sénateur en question. Le procureur du Roi rappelle qu'en cas de levée de son immunité parlementaire, celui-ci serait poursuivi du chef d'infractions à divers articles du Code des impôts sur les revenus et du Code de la T.V.A., et du chef de faux et usage de faux en écritures.

Le procureur du Roi souligne que le juge d'instruction mettra en prévention aussi bien le sieur S. que tous les destinataires des factures fictives.

Le procureur du Roi estime qu'une bonne administration de la justice exige qu'aussi bien le sieur S. que tous les destinataires des factures soient poursuivis ensemble et au même moment.

2) Les pièces du dossier d'instruction qui ont trait au sénateur intéressé, et notamment celles qui résultent des devoirs d'instruction complémentaires accomplis.

III. DISCUSSION

Le président de la Commission a fait rapport sur les pièces nouvelles et sur les divers indices qu'elles contiennent.

(1) Voir à cet égard le premier rapport de la Commission, daté du 9 décembre 1992: Doc. Sénat, n° 596 (1992-1993), p. 3.

Na aanvullend onderzoek zullen de rechterlijke instanties kunnen oordelen of er voldoende bezwaren en aanwijzingen zijn om een nieuw verzoek te wettigen.» (1)

II. NIEUW VERZOEK VAN HET PARKET

Het gerechtelijk onderzoek werd voortgezet en er werd met name overgegaan tot het verhoor en de confrontatie van de betrokken senator en van verschillende personen die bij de zaak betrokken waren.

Bij brief van 18 juni 1993 heeft het parket-generaal van Antwerpen de voorzitter van de Senaat medegedeeld dat de procureur des Konings van Antwerpen opnieuw gevraagd had op grond van artikel 45, eerste lid, van de Grondwet die senator te mogen vervolgen: die magistraat is na aanvullend onderzoek van mening dat er voldoende bezwarende feiten tegen de senator kunnen worden ingebracht om zijn verwijzing naar de rechter te vorderen.

Het dossier dat als bijlage bij de brief van 18 juni 1993 aan de Senaat werd overgezonden, bevat twee delen:

1) Het verslag van de procureur des Konings van Antwerpen van 14 juni 1993: dat verslag beperkt zich tot de feiten betreffende de betrokken senator. De procureur des Konings herinnert eraan dat indien de parlementaire onschendbaarheid van de senator wordt opgeheven, hij vervolgd zal worden wegens overtreding van verschillende artikelen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en van het B.T.W.-Wetboek, alsook wegens valsheid in geschrifte en wegens het gebruik van valse stukken.

De procureur des Konings onderstreept dat de onderzoeksrechter zowel de heer S. als al degenen die fictieve facturen hebben gekregen, als beklaagde naar de rechter zal verwijzen.

De procureur des Konings is van mening dat een goede rechtsbedeling vereist dat zowel de heer S. als al degenen die de facturen hebben gekregen, samen en terzelfdertijd worden vervolgd.

2) De stukken van het onderzoeksdossier die betrekking hebben op de betrokken senator en in het bijzonder de stukken die voortkomen uit het aanvullend onderzoek.

III. BESPREKING

De voorzitter van de Commissie heeft verslag uitgebracht over de nieuwe stukken en over de verschillende aanwijzingen die ze bevatten.

(1) Zie in dit verband het eerste verslag van de Commissie van 9 december 1992: Gedr. St. Senaat, nr. 596 (1992-1993), blz. 3.

Les procès-verbaux communiqués comportent à la fois certaines rétractations du sieur S. quant à ses accusations antérieures, mais aussi de nouvelles imputations.

Ces procès-verbaux apportent des éléments d'appréciation nouveaux sur le caractère fictif des prestations du sieur S., qui sont visées dans les factures arguées de faux.

La Commission n'entend pas apprécier la force probante des indices allégués à l'encontre du sénateur, et souligne que celui-ci doit bénéficier, en tout état de cause, de la présomption d'innocence.

La Commission prend en considération le fait que le dossier met en cause de nombreuses personnes. Elle souligne la nécessité de ne pas contrarier le cours de la justice afin de permettre que la clarté soit faite sur les charges alléguées.

La Commission estime donc devoir répondre favorablement à la demande du parquet mais aussi à celle de l'intéressé qui, pour pouvoir se défendre d'imputations et d'accusations largement répandues dans le public, a exprimé avec détermination le souhait que son immunité parlementaire soit levée.

Elle a aussi relevé qu'à l'appui de la demande, le procureur du Roi d'Anvers a invoqué notamment le fait que l'opinion publique risquerait de s'émouvoir d'une décision refusant l'autorisation de poursuivre.

La Commission tient à souligner à cet égard que les seules considérations qui doivent inspirer la demande de levée d'immunité sont les indices de culpabilité susceptibles de justifier d'un renvoi devant les juridictions, et non les réactions de l'opinion qu'une décision de refus pourrait susciter.

Pour ces motifs, la Commission, réunie à huis clos, a décidé, à l'unanimité des 14 membres présents, de proposer au Sénat la levée de l'immunité parlementaire du sénateur intéressé, pour autant que la procédure judiciaire soit poursuivie de manière à ne pas entraver l'exercice de son mandat parlementaire.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 14 membres présents.

Le Président-Rapporteur,

Roger LALLEMAND.

Uit de meegedeelde processen-verbaal blijkt dat de heer S. op een aantal punten zijn vroegere beschuldigingen intrekt, maar dat hij ook nieuwe aantijgingen uit.

Die processen-verbaal leveren nieuwe beoordelingsgegevens op over het fictieve karakter van de prestaties van de heer S. die voorkomen op de van valsheid betichte facturen.

De Commissie wil de bewijskracht van de tegen de senator aangevoerde aanwijzingen niet toetsen en onderstreept dat jegens hem hoe dan ook het vermoeden van onschuld moet gelden.

De Commissie houdt rekening met het feit dat het dossier betrekking heeft op talrijke personen. Ze onderstreept dat het normale verloop van de rechtspraak niet mag worden belemmerd zodat de ware toedracht van de beweerdde feiten achterhaald kan worden.

De Commissie meent derhalve te kunnen ingaan op het verzoek van het parket maar ook op dat van de betrokkene die met grote beslistheid de wens heeft te kennen gegeven dat zijn parlementaire onschendbaarheid zou worden opgeheven om zich te kunnen verdedigen tegen de aantijgingen en beschuldigingen die te zijner aanzien bij de publieke opinie zijn verspreid.

Ze heeft ook vastgesteld dat de procureur des Konings van Antwerpen, om zijn verzoek kracht bij te zetten, er onder meer op gewezen heeft dat de publieke opinie zeer geschokt zou zijn door een weigering om de vervolging toe te staan.

De Commissie wenst in dit verband te beklemtonen dat het verzoek tot opheffing van de onschendbaarheid enkel mag zijn ingegeven door aanwijzingen van schuld die een verwijzing naar de rechter kunnen verantwoorden en zeker niet door mogelijke reacties bij de publieke opinie op een weigering om de vervolging toe te staan.

Om die redenen heeft de Commissie, vergaderend met gesloten deuren, bij eenparigheid van de 14 aanwezige leden besloten aan de Senaat de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van de betrokken senator voor te stellen, op voorwaarde dat de gerechtelijke procedure zo wordt voortgezet dat de senator niet wordt gehinderd in de uitoefening van zijn parlementair mandaat.

Dit verslag is eenparig goedgekeurd door de 14 aanwezige leden.

De Voorzitter-Rapporteur,

Roger LALLEMAND.